

EDITORS

PROF. IRINA-ANA DROBOT
ASSOC. PROF. DR. EDMOND HALA

21TH INTERNATIONAL ISTANBUL SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS ON LIFE, ENGINEERING, ARCHITECTURE, AND MATHEMATICAL SCIENCES PROCEEDINGS BOOK VOLUME 2

**MAY 23-25, 2025
İSTANBUL, TÜRKİYE**

PARTICIPANT COUNTRIES (36 COUNTRIES)

Italy, Türkiye, Nigeria, Portugal, Bangladesh, India, Spain, Azerbaijan, Malaysia, Albania, Ethiopia, Philippines, Iran, Kosovo, Hungary, Libya, China, United States of America, Pakistan, Iraq, Algeria, Morocco, Nigeria, Portugal, Poland, Egypte, Saudi Arabia, Poland, United Kingdom, Czechia, Philippines, Sudan, Iran, Afghanistan, Russia, Northern Cyprus Republic of Turkey.

ISBN: 978-9952-8566-2-0

DOI: <https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8566-2-0.2025.6310>.

**21th INTERNATIONAL İSTANBUL
SCIENTIFIC RESEARCH CONGRESS ON
LIFE, ENGINEERING, ARCHITECTURE,
AND MATHEMATICAL SCIENCES**

MAY 23-25, 2025

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION

ZOOM & İSTANBUL, TURKIYE

**CONGRESS PROCEEDINGS
BOOK
VOLUME - 2**

EDITORS

**PROF. IRINA-ANA DROBOT
ASSOC. PROF. DR. EDMOND HALA**

BZT TURAN YAYINEVİ®

BZT TURAN PUBLISHING HOUSE

TURKEY, AZERBAIJAN

AZ: +994 50 300 2920

internationalistanbulcongress@gmail.com

<https://www.internationalistanbulcongress.com/>

All rights reserved

This book published in Azerbaijan

BZT TURAN YAYINEVİ®

BZT TURAN PUBLISHING HOUSE

Publishing Date: 01.06.2025

ISBN: 978-9952-8566-2-0

DOI: <https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8566-2-0.2025.6310>

THE ROLE OF THE LEARNING ENVIRONMENT IN STUDENT DEVELOPMENT IN THE TEACHING OF FINE ARTS

TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİNDƏ ŞAĞIRDLƏRİN İNKİŞAFINDA ÖYRƏDİCİ MÜHİTİN ROLU

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College
under the Azerbaijan State Pedagogical University
ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Xülasə. Orta məktəblərdə müasir təhsilin əsas məqsədlərindən biri öyrədici mühitin qurulmasıdır. Təsviri sənət fənninin tədrisində şagirdi mütləq yaradıcı öyrədici mühit əhatələməlidir. Tədris və yaradıcı proses qarşılıqlı təşkil olunmalıdır ki, şagird üçün öyrədici mühit maraqlı olsun. Öyrədici mühitdə əşyavi, informasiya və sosial-psixoloji kimi xassələr təsviri sənət fənninin tədrisində istifadə edilir. Öyrədici mühitin mərkəzində şagird dayanır. Öyrədici mühitdə təsviri incəsənət müəllimi muzeylərdən geniş istifadə etməlidir. Şagirdlər muzeylərdə incəsənət nümunələrini canlı görərək, öyrəndiklərini bir daha möhkəmlədirlər. Öyrədici mühitdə şagirdlərə rəsm əsərlərinin düzgün işlənilməsi və təhlili öyrədilməlidir. Bu məqalədə təsviri sənət fənninin tədrisində öyrədici mühitin qurulması təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, öyrədici mühit, şagird, orta məktəb, təhsil.

Abstract. One of the main goals of modern education in secondary schools is the establishment of a learning environment. In the teaching of fine arts, the student must necessarily be surrounded by a creative learning environment. The teaching and creative process must be mutually organized so that the learning environment is interesting for the student. In the learning environment, such properties as material, informational and socio-psychological are used in the teaching of fine arts. The student is at the center of the learning environment. In the learning environment, the fine arts teacher should make extensive use of museums. Students see examples of art in museums live and once again reinforce what they have learned. In the learning environment, students should be taught the correct processing and analysis of works of art. This article analyzes the establishment of a learning environment in the teaching of fine arts.

Keywords: Fine arts, learning environment, student, secondary school, education.

Müasir təhsilin uğurlu strategiyalarından biri öyrədici mühitin düzgün qurulmasıdır. Yaradıcı fənn olan təsviri incəsənətin tədrisi metodikasında öyrədici mühit şagirdlərin inkişafında mühüm rol oynayır, çünki onların fərdi qabiliyyətinin formalaşması öyrədici mühitdən asılıdır. Bir sözlə yaradıcı düşüncə və öyrədici mühit qarşılıqlı təşkil olunmalıdır.

Öyrədici mühit aşağıdakı xassələri özündə əks etdirir:

1. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında əşyavi mühit maddi-texniki təminat kompleksini özündə cəmləşdirir. Məktəb maddi mühitini təsviri incəsənət fənnindən dərsliklər, boyalar, ləvazimatlar təşkil edir. Təbii mühit dedikdə isə canlı təbiət önündə şagirdlər rəsmlər işləyərək, həm də öyrənirlər. Yaşayış şəraiti isə muzeylərin və digər mədəniyyət müəssisələrinin şagirdlərin yaşadığı ünvanlara yaxın olması onların öyrədici qabiliyyətlərini inkişaf etdirir.

Şagirdləri mütləq muzeylərə apararaq, canlı olaraq incəsənət əsərlərini görmək şansı yaradılmalıdır. Hətta təsviri incəsənət müəllimi mövularını muzeydə canlı olaraq keçə bilər. Şagirdlər muzeydə olarkən müxtəlif sənət əsərləri üzərində fərli fikirlər irəli sürürlər, bu da əlbəttə öyrədici mühiti inkişaf etdirir.

İLL 1. Öyrədici mühitin muzeydə qurulması

2. Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında informasiya mühiti əsasən təlim və qavrama prosesini yaradıcı mühitlə birləşdirərək, həm də daha çox tədrisdən kənar mənbələr kompleksi kimi təhlil edilir. İnformasiya mühiti zamanı təsviri incəsənət müəllimi tanınmış Azərbaycan rəssamlarının

emalatxanalarına şagirdləri apararaq, orada canlı yaradıcı düşüncələrini inkişaf etdirə bilərlər. Sərgi və muzeylərdə təqdim edilən hər bir əsər şagirdlərə canlı informasiya təqdim edir.

3.Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında sosial-psixoloji mühit əsasən şagirdin digər insanlarla ünsiyyəti və digər tərəfdən isə öz daxili aləminin formalaşmasında yaradıcı qabiliyyətinin inkişafıdır. Müasir təhsilimizə diqqət yetirsək, şagirdlər daha çox dizayner olmaq istəyirlər, çünki moda, dəb, dekorativ bəzəklər onların diqqətini çəkir. Təsviri incəsənət müəllimi formalaşmaqda olan şagirdin yaradıcı qabiliyyətini inkişaf etdirməklə onun müstəqil obrazını formalaşdırmalıdır.

4.Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında öyrədici mühitin təşkili zamanı müəllim aktiv axtarış, kəşfetmə bacarıqlarını şagirdlərdə formalaşdırmalıdır. Sınıf divarlarında şagirdlərin müəllifi olduğu esse layihələri və rəsm tapşırıqları yerləşdirilməlidir, çünki hər bir şagird asanlıqla öyrənə biləcəyi məlumatları hər gün oxuyub izləyə bilər. Təsviri incəsənət müəllimi şkaflarda material və ləvazimatlar, rəssamlıqla bağlı kitabları oraya yerləşdirməlidir.

Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında öyrədici mühiti quran müəllim şagirdlərdə yaradıcı qabiliyyəti və intellektual düşüncəni inkişaf etdirir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

- 1.Ümumtəhsil müəssisələri üçün təsvir incəsənət dərslikləri. Bakı 2020.
- 2.Veysova Z. “Fəal/interaktiv təlim:müəllimlər üçün vəsait”. S 24-30.